

IOAN FĂRCAȘ
POEME

Pe coperta I:
Paul Cézanne,
(detaliu)

© EDITURA ANTHROPOS, 2007
All rights reserved
Toate drepturile asupra acestei ediții aparțin
Editurii Anthropos

Reproducerea parțială sau integrală a textului,
pe orice fel de suport tehnic,
fără acordul editorului,
se pedepsește conform legii.
ISBN 978-973-7985-61-3

IOAN FĂRCAȘ

POEME

Cu o postfață de Ioan Ardeleanu

ANTHROPOS

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

FĂRCAȘ, IOAN

Poeme / Ioan Fărcaș ; postf. de Ioan Ardeleanu. –
Anthropos, 2007

ISBN 978-973-7985-61-3

I. Ardeleanu, Ioan (postf.)

821.135.1-1

Cunoașterea

Unu, doi, trei
și inima minții se naște;
o petală, două, trei
și mintea inimii bate;
îngerii lor,
îngerii numerelor
nasc lucrurile și faptele;
se încinge hora luminii și vrerii;
fântâna Tatălui
curge în ogoarele
entropiei;
pe un drum
trece o bătrână bolborosind;
în faguri,
trântorii roiesc albinele
și le numără acele ucigașe
murind;
numărare,
naștere,
cunoaștere.

Piatra

O văd acum pentru prima dată;
n-am știut ce durere simte
când este lovită de unghia piciorului gol;
n-am știut ce credincioasă
îi este aburului care plutește
deasupra pământului;
n-am știut de ce s-a așezat siluită
în palma ucigașilor
Sfântului Ștefan;
n-am înțeles
tăcerea ei
la căpătâiul
mormintelor viselor;
nu voi înțelege
discreția ei,
refuzul ei de-a povesti
infinitul
care este sechestrat în ea;
nu voi înțelege
de ce mi s-a aciuit în suflet
și-mi este unghi de încercare
când liniștea ei este balsam.

Întărirea

Se naște cuvântul și gândul,
dar, când vrea să se lipească de suflet,
simte că alunecă
din ideea care l-a creat,
că undeva se strecoară
neîncrederea
într-un real
pe care ar vrea să-l exprime,
în care vrea să fie,
că nu este în totalitate sincer;
îi mai lipsește ceva
ca să fie sigur de cele gândite și spuse,
îi mai lipsește confirmarea
subconștientului.
Și atunci, lepădându-se
de sinele suspectat,
îi vine întărirea
care emană din schemele și rutina
înscrise în propria ființă
mai de dinainte,
care se pune în mișcare
în dinăuntrul și în dinafara sa.
Cu întărirea primită ca un dar,
cuvântul, gândul

se așează încrederea
ce elimină falsitatea din voința facerii,
făcând posibil mesajul.
Și, pentru o clipă, înțelege,
crede în sine fără îndoieli,
născutul în cel de al doilea
sistem de semnalizare
care este chiar el,
cuvântul.

Descântec

Mai întâi,
pentru legarea din cuvânt,
trebuie rupte lanțurile
lui trebuie;
după aceea,
amintirea cuvântului
se face
uitându-i devenirea,
dorința;
pe urmă,
cuvântul se desprinde de idee,
batjocorind-o
prin legare
cu alte slove absurde,
de neîmperecheat;
ideea astfel purificată
devine realul
pe care-l pierduse
prin dorință,
devine credință
zămislitoare
de puțință.

Dincoacele

Mi-a venit o idee,
să mă uit,
să văd gândul,
așezându-mă în spate,
în nașterea lui;
și atunci l-am văzut
gol, neschimbat;
l-am simțit netulburat,
l-am văzut curgând
fără să fie jenat
de ochiul rece
al străinului din mine;
eram tot eu,
doar că nu mai stăteam în gând,
m-am mutat
în pământul izvorului
care mă naște.

Aleatoriu

Cuvintele
nu mai voiau
să vorbească gura;
curgerea nu mai știa
să fie
venă de gând;
lumina nu mai dorea să întunece clipa,
izvorul se vărsa
în începutul din adâncuri.
Dar străinul din sâmbure,
totuși,
a început să respire în lucid.
Cum a putut să se nască?
Prin secătură,
prin scurtătură,
prin poezie;
în lene,
verbele s-au împerecheat
cu împosibile rupturi;
nu mai era necesară
ideea, înțelesul,
trebuia acceptată
o logică nouă,
starea așa-zis poetică,

lumea, miracolul ei
în trupuri fără cap
cu membre amestecate
aleatoriu.

Dezolare

Casele lumii,
pustii,
case care sfâșie
colțuri de suflet,
case negate
de mădulele zămislitoare,
lăsate în dureri
de ziduri orfane;
inima nu mai este suflet,
totul e o întoarcere
imposibilă
și fără rost;
case salvate
de miliardele de celule
de iederă
agățată în gropi de inimi
de melci
stăpâni ai bătătoritelor
rășchirări
de apuse
gheare.

Oglinda

Cu spatele ei mat spre ochi,
oglanda se îneacă
în scenele lumii
și se scurge,
spărgându-se
în cioburi de cuvinte,
în minte și suflet;
sugestie,
credere
și minciuna filmului
ivește în real
stimulii măruntaielor.
Vin prooroci uciși,
care, din neființă,
curg spectacolul Ființei.
Oglinda își întoarce fața
spre sine;
pentru o clipă,
entitatea se naște
în realitatea ultimă;
singurătate.

Necunoscutul

Am vrut să-l cunosc,
să-l văd,
să mi-l înfățișez ființei.
Și am văzut
aerul care îl hrănește,
biocurenții care-l botează.
Ce simplu era!
Deci el nu este nimic din vorbe,
nu este nimic din complicație,
nimic din nemăsurare,
nimic din ocean.
El este simplu,
așa îl cheamă, SIMPLU.
Pentru o clipă
m-am speriat:
cu ce mă voi întovărăși
în permanență,
cu ce voi umple neumplutul,
veșnicul neumplut,
șirul clipelor în neostoită curgere,
dacă el este simplu?
Dar atunci
am intuit
că pot desființa

cuvântul cătușe,
că pot întrezări calea
de a deveni liber:
pur,
și,
SIMPLU;
mai trebuia născută
putința!

Bucuria

Atunci am înțeles bucuria.
E clipa aceea când, mergând pe stradă,
doi ochi străini
se deschid în lumină
recunoscându-te;
e clipa aceea
când primești vestea
că un bolnav de cancer
s-a vindecat miraculos;
e clipa aceea când auzi că un orb
a început să vadă
cu vârful degetelor;
e clipa aceea
când pământul se naște, înflorește și moare,
dar totdeauna învie;
e clipa aceea
când, după umilință, realizezi iubirea,
că Domnul a zis: bucurați-vă!
Și am înțeles
că bucuria tuturor oamenilor, faptelor
și lucrurilor
este chiar bucuria mea,
că izbânzile lor
sunt izbânzile mele

potențiale.
Dar adevărata bucurie
mi s-a relevat
când am înțeles
că mă pot detașa de ea
prin dezlipirea de legăturile
care nu mai pot să-mi zidească lanțuri
dacă eu nu le accept.
Că sunt liber... liber chiar și prin ce
nu se înțelege
din transcendență.

Obsesie

Am văzut un cuvânt,
o idee,
și m-a apucat
spaima
gândindu-mă
că nu-l voi mai putea scoate
din drumuri,
că el este
stăpânul eului,
al sufletului
în nesfârșire,
entitatea;
știam
că am puterea
să-l acopăr
cu mii de slove și gânduri,
dar el va fi de neînfrânt,
va fi trunchiul
cu ramuri de neființă
ce se arogă ființă;
dar, iată că,
după vise absurde,
m-am trezit
într-o dimineață

fără să mi-l mai amintesc...
A rămas doar gândul
de frică,
pe care nu o mai purtam,
mințit fiind cu alte cuvinte,
cu alte idei
trădătoare
de răspunsuri
din flori ofilite.

Umblu

Am făcut primii pași
în stradă, iar apoi,
tot mai departe
printre case și printre oameni,
printre copaci și prin iarbă
și am simțit împlinirea,
bucuria de a fi afară,
în locuri și în lume;
nu-mi trebuia mai mult,
nu era necesar să strig
că eu umblu;
umblam și asta era important.
Ce mult am pierdut până acum,
nerealizând că eu umblu!
Umblam,
iar în sufletul meu plin
nu mai era necesară
transfigurarea,
trecerea
prin simbol, personificare, metaforă,
în lumea miraculoasă a poeziei;
umblam
și acesta era miracolul.

Nimicul

O lume se întinde sub lumină
și bate la timpul suflului;
dar când encefalul o respinge,
este nimic.

Călătoria sângelui oxigenat
și a hormonilor
se vrea receptată;
dar dacă centrul o respinge,
este nimic.

Bătaia inimii
ce se numără în respirație
se vrea tradusă și înțeleasă;
dar dacă receptorii eului o resping,
este nimic.

Când, însă, percepțiile se încurcă
din cauza căldurii
și sufocării,
din cauza durerii,
a semnalelor electrice din nervi,
encefalul nu mai realizează
că este centru,
iar centrul se mută în periferie.
Când somnul și veghea se amestecă,
iar centrul se mută în motorul lumii,

în karma,
acesta, în umilință, se lasă asimilat;
este necesar detergentul ștergerii,
trezirea, înțelegerea.
Dar cine să-l trezească?!
Poate acea scânteie rămasă în suflet
îl va duce la lumină, spunându-și:
eu nu exist!
Iar grija care l-a înrobit va dispărea
lăsând locul bucuriei.
Va înțelege atunci nimicul de la
începuturi,
nimicul care la un loc cu nenimicul
este chiar existența.

Aluat

Povestiri,
întâmplări
din înăuntrul cel dinafară,
care se vor viață;
prinderi în glie,
în rădăcinile de pământ
ale zvonurilor de cântec;
povestiri care se lasă
deconspirate
de mintea gândului
dizolvant;
sunt liber,
sunt cu mine
secând false lacrimi;
voi fugi din capcane – îmi zic –
eu nu sunt
în mecanismul minciunii,
chiar dacă mă mai las
câteodată
convertit;
dar schemele
închise în suflet
nasc,
iată,

stări de povestiri
din mine
în exteriorul
cel de dinăuntru,
iscat pe roluri
din cuvinte-personaje
în trecătoarele
efemeride iviri
din ființa lutului.

Frumusețe

De unde le-a venit
puterea celor doi ochi
care m-au înrobit?
Din ce s-a născut dansul păsărilor,
hora, cercul?
De unde izvorăște vraja culorii
violetei brândușe
și a roșiei ciuperci imperiale?
De unde vine bucuria
ce mă inundă primăvara
când pomii înfloresc,
când zburătoarele cântă?
Nu trebuia să întreb,
nu trebuia să ucid visele!
Ochii s-au apărât de dorința mea,
hora a izvorât din beția gravitației,
violetul brândușei și roșul ciupercii
sunt otrăvitoare,
iarba se sufocă în camerele gazate
ale rumegătoarelor,
florile pomilor sunt arse de brumă
și se scutură,
iar cele care scapă
nasc păcatul fructelor;

fructele sunt devorate,
cum sunt devorate toate vietățile
de alte vietăți,
cum este devorat sufletul meu
de minte!
Nimic nu e frumos în sine însuși,
totul se ivește din emanația
combinării moleculelor,
a nașterii implacabilelor cristale
încrustate în legile firii...
Dar, iată, când am crezut
că am înțeles deconspirarea,
că sunt făptașul uciderii viselor,
mă trezesc furat
în frumusețea,
negată până acum,
a unei dimineți
bătută peste obraz
de o ploaie mocănească.

Fisa

Ochiul mesteacănului stingher
de după pod
se îneca în oglinzile apelor;
straiele albe refuzau razele de soare
în deșerturile lumii;
în brazdele frunților se arau fotosinteze;
zburătoarele luminii
istoveau centrul pământului,
numai întunericul din inimi
făcea notă discordantă
și se hrănea, devora, dizolva fotonii.
În acea vreme, contrastele
de lumini și umbre ale lumii
își prezentau spectacolele,
iar robotul bătrânului dascăl
n-a mai înțeles rostul;
trebuia găsit ceva, cineva,
care să le dea înțeles!
Iar atunci, din neputință,
a descoperit banalul,
umilința demiurgului,
fisa luminii
din lumină.

Doi

Cifra unu este orbită
în întunericul de lumină
al fântânii izvor,
în viermele care mă naște;
mă încep
înghițind clipe amorfe
devorându-mă;
mă cresc
în spectrul solar
al luminii neantului
cu cifra șapte;
cățelul fătat de minte
deschide ochii
și nu mai realizează
singurul;
de acum, făptura
este ea și ceilalți,
este dublul,
este numai cifra doi,
binarul
Ordinatorului

integrator
de infinitele cifre
ale sistemului zecimal.

Cu “mine”

M-am întors spre “mine”
cu soare flămând,
cu vânt nemișcat,
cu o ploaie seacă,
cu iubiri străine,
cu cântece surde,
cu toate întoarse;
că ce el voiește,
aceea primește,
că el e doar el:
Tot ce-i “dinafară”
se preface-n el,
în singurul “mine”;
nimic nu e el,
nimic nu-i viață,
dacă el refuză
în clișeu să prindă,
în fotografie.
Întors înspre sine,
dizolvă orice
dacă el scrutează
și pune-ntrebări:
ce este făptașul?
ce este durere?

ce este căldură?
ce e sufocare?
Cum se nasc când eu
sunt doar eu în “mine”?
Iar atuncea toate
își pierd din putere,
se anihilează!
Dar în copleșire,
toate-aceste gânduri
își pierd coerența,
puterea, voința
și în “mine” toate
– fără de credință –
sunt demoni scăpați
ce pe-“afară”-l lasă
să nască alt eu
cu multiple fețe,
să fie alt “mine”.
Dar când moartea vine,
demonii dispar
și rămân cu “mine”
cum și-a așternut.

Moara

În marea rostirilor,
am înțeles belșugul
boabelor de nisip din deșert,
destrămarea spaimei
uscăciunii în sfâșiere
și am inventat un nou cuvânt
pe care nu mi-l mai amintesc.
Din pământul arid
s-au înălțat clopotele
gândacilor Domnului
în stejari,
limitele cântecelor
s-au ofilit în veșnicie.
Doar într-o cameră neaerisită,
metabolismul meu
făcea notă discordantă cu lumea;
mă izola în făptură
și în izvoarele gândurilor;
despre mine,
nu se va afla nimic, își zicea,
până când vecinii vor sparge ușa,
ca să arunce leșul în groapă;
lumea.
Dar, iată că și acest gând este lume!

Câte lumi mai există
și se nasc mereu în rostiri?!
Atunci m-am gândit să fur,
să tâlhăresc rostiri,
să nasc lumi.
Și am pus în mișcare moara,
moara care macină slovele,
care zidește vorbele în gânduri,
care și în izolare
naște lumi, infinite lumi.
Moara;
acesta a fost cuvântul inventat și uitat.
Metabolismul o neagă,
dar ea nu poate fi oprită,
ea este impregnată
în toate fibrele ființei,
în viață,
în moarte,
în renaștere;
ea este tiranul de care
nu vom scăpa niciodată.

Măști moarte

Bulgăr furat din râpă,
supus la cazne, siluit și rânjit,
ars pe rug de vrăjitor,
dar la care,
când este așezat pe un pedestal,
se închină
și salahorul
și stăpânul;
istețime în obraz de fată,
cu care ea,
când își aduce aminte,
se curge spre un bărbat,
admirându-și propria grație;
cioburi de viață
adunate și reconstituite,
din praf de mătură,
într-un roman
pe care autorul îl admiră,
iar după el, vulgul contaminat;
cuvinte normale
scrijelite și profanate
în posturi anormale
de licențe și figuri de stil,
scuipate în oglinzi,

de care autorii
și criticii complici
sunt mândri
și pe care le numesc poezie,
entuziasmându-se:
ce universuri, câtă profunzime!
Iar șirul, care nu va avea sfârșit,
își cere numele:
Fetișism,
idolatrie,
dar în fond
fapte omenești traductibile.
Fapte care,
refuzându-și logica zămislirii,
se vor puteri
de sine stătătoare,
și se adună în mormane de mortăciuni
în minte
și suflet.

Ghiveci

Amestecătură,
poezie:
personificarea cuvântului,
stări sufletești,
de la sublim
la grotesc,
dialog cu dumnezeirea
sau chiar născător mincinos de Dumnezeu,
dăruirea de sine
din evocarea eului social,
cuvinte stâlcite, cu alte roluri,
soarele pe care îl acaparezi în oglindă,
extaz în fața zburătoarelor spre limită,
frigul ca ardere,
tristeți de dragoste respinsă,
bucurie chemată din genui,
inima – neorgan al sărutului brâncușian,
celălalt, din afară, din care
te aștepti pe tine,
greșeli trecute, ucigașe ale acumului,
păduri din soare cu întunecimi de sine,
fericirea uscată în proiecte,
ploaia cu prelingerii de blânde tristeți,
erotism-sublimat freudian,

dizolvare cioraniană,
supraomul nietzscheean
spălat de cultură
cu săpunul unei culturi zise superioare,
în care demiurgul a crescut
ca un brusture paranoic,
amintirea, trecut-prezent,
banalitatea cu virtuți de generalizare,
dragostea – idol în dinafară
cu bătaii anarhice de cord,
istorie ca entitate încheată
din fapte de neîncheat,
androginitate de trup și suflet...
și alte ingrediente nostalgice
născute din neînțelegerea
dualismului unicului,
a persoanei,
din gene de ADN;
născute în neînțelegerea
timpului total,
a netimpului
care naște spațiul.

Iluzia libertății

Ce este acest braț al meu
care s-a iscat din trup
și pe care-l privesc lucid, ca un străin,
braț ce poate fi înlocuit prin transplant?
Ce este acea creangă strâmbă
răzvrătită
din trunchi
care poate fi tăiată și înlocuită cu alta
ivită din subsuoară?
Dar o privire analitică
fixată pe buze sărutate?
Percepții,
sentimente
din semnalele
aparaturii cardio-respirator,
al eului care se arogă
entitate liberă
chiar și de existență.
Iar entitatea, sfidătoare,
nu mai acceptă supunere
față de tot
ceea ce se vede lucid din sine
și din alții;
dar în acel timp,

o simplă înțepătură de țânțar
încurcă mecanismul pornit,
răsturnându-i raționamentul:
brațul, creanga, buzele
și tot ce s-a născut din țărână
sunt izvor pentru trufașa entitate;
chiar dacă se amestecă între ele,
creanga buzelor
este sărutată
cu brațul iubirii
impregnat în real.

Hotar

Despărțitor
în împreunare
care povestește porți
inundate
de ascunzișul ochilor fără vedere,
ca să se îmbrace în lumina
cerberului din găurile negre;
rampă de lansare
pentru pământul de vise
înălțat în gropi de iluzii
din vecinătatea chipurilor suave;
aliat cu drumul din craniu
pentru treceri fără limite
și pentru întoarceri
în stomacul devorator;
reprezentant al eului
care acceptă să fie golit
de măruntaiele gândurilor,
pentru îmbălsămarea
personalității;
hotar,
închisoare pentru cărnuri amorfe
care minte sentimentele
altor hotare

în hora lumii;
hotare-piele,
singurele beneficiare
ale săruturilor brâncușiene;
hotare care urăsc,
hotare în suficiență, arogante,
hotare umilite de alte hotare,
hotare care se vor ofili
în neînțelegerea
neputinței de a merge,
în izbăvire,
spre multipli de sine
fără hotare.

Pământ

Am făcut o descoperire
senzațională:
sunt pământ!
Un pământ care iradiază
cuvântul
cu elanuri de frumos
în iubirea lumii,
cu îmbrățișări de stânci,
cu sfere
laborios construite
în suprapuneri...
Dar sferele
mă uită
și mă mint
crezându-mă ele,
crezându-mă, însă,
totdeauna,
numai una,
iar pe celelalte,
slujitori care încântă,
care dezamăgesc, care dor
când nu ascultă
stăpâna,
pe cea autoaleasă;

pe sfera ce se vrea
absolutul, eul,
ale cărui cătușe
nu mai realizează
miracolul:
că sunt pământ.
Pământul de la început,
Cuvântul-pământ,
iar nu tiranul
izvorât din câte una din sferele
născute din el,
din pământul
care sunt eu...
Nu mai realizează
(acea sferă uzurpator)
că eul nu e în tiranul din ea,
că eul se află
în casa – mea – pământ,
în Cuvântul primordial.
Irizatorul.

Răspuns la neîntrebare

După ce,
în întoarcerea izvorului
spre oglinda cumișeniei
lui,
a lui Nu Știu Cui,
el
a înțeles,
golit de umbrele
din afară,
din Nu Știu Cine,
paralelele
multiplelor singurătăți
ale acestuia,
spectacolul din vecinătăți;
inexistente
fără acceptarea
din sine
a dansului sobornicesc
în liantul milei și iubirii;
a rămas
cu privirea așintită
spre acceptarea materiei-lut
primordială
atotnăscătoare,

autocunoscătoare
de eu,
văzătoare
în nemișcare
în minte,
în tragedia unității
lui,
a lui Nu Știu Cui.

Eșecul

După ce
am ajuns singur,
scăpat de lanțurile din facere,
din nimicul crederilor encefalului;
după ce,
din spatele protecției,
cu neputința posibilității
cunoașterii,
am crezut în arma putinței;
am plecat în născătoarea lume,
dar cu vigilența
celui care era hotărât
să nu se mai lase
legat.
Dar, din neobservata putere
a izbânzilor sterile,
a venit spălarea
în eșecul
cel dinafară.
Controlul fusese devorat,
iar roțile mecanismului
deveniseră stăpâne,
curgând în crederile vechi,
otrăvind balsamul singurătății.

Apoi, a venit chinul întoarcerii,
al căutării
pierdutului
în enorme clipe
de falii de timp,
până ce l-am regăsit
pe cel singur.
De câte ori mă voi mai repeta?
De câte ori va fi necesar
eșecul,
până când
singurul
nu va mai fi nesigur de el?
Până când repetarea
va face posibilă unitatea...
a singurului – și a lumii:
dualismul
unicului
cu adevărat stăpân pe deveniri
de sine.

În unde

M-am trezit
dintr-odată
în lume, în univers;
toate fibrele care m-au iscat
se nășteau,
mureau,
înviau,
în infinite repetări;
acesta era secretul lor,
puzderia de neoprit a lor în repetare
împinsă fatal
de o iubire
universală;
eu existam
și nu existam
în același timp
prin ființa
care se compunea
și se descompunea
mereu;
în această mișcare continuă,
am descoperit țipătul,
rugăciunea către Nimeni,
ca să astâmpăr

spaima
de a fi
fără naștere
și fără moarte,
de a fi
nemuritor
în ființa lui Nimeni
în ființa
vidului
nevid.

Tipare

Făcutul
se face
în nefacere;
el este crederea
autonăscută
în tipare
pentru decupare
pe o poiană cu pomi, cu flori și cireșe
și se crede eul
bătăilor de inimă
când aceasta se duce
spre hotarele infarctului,
când voința
disprețuitului
corp născător
de faceri
este orbită de inexistentul
care crede
că el este.
Schemele vorbelor, gândurilor
din infinitele
aplicări
asupra dinafarăului
sunt îngeri scăpați

care fac cu neputință
vederea,
înțelegerea
izvorului
din stăpânul nestăpân
lut,
negat mereu
de eul modelelor
pe care le zămislește
întru faceri.

Fals

Unghia minții
zgârie geamul sufletului;
scârțâitul
impregnează cercul
unghiurilor
fără colțuri;
paranoicul entității
naște cuvinte și metereze;
izvoare de cuvinte
construiesc
și hrănesc siguranța;
o altă celulă
de gând
ivește un alt cerc, din afară,
și, după mâhnire,
descoperă
scârțâitul primordial,
nesiguranța dată
în tot ce este,
în ce se gândește;
falsitate în sine,
falsitate cu sine.

Poemul informației

Particulele elementare
născute
din infimele efemeride
își cântă nunta
întru nașterea atomului,
apoi a moleculelor,
a celulelor,
a insului și mulțimii,
împlinindu-și menirea
în visele mormintelor,
ale gropilor comune și ale găurilor negre.
În tot ce e și nu e,
se multiplică informația imperativă,
înflorind în arbori de ADN,
în arbori adunați
spre ramuri de vectori logaritmici,
fertilizând pământul, universul,
cu visele noastre de hoituri,
până ce
nu va mai rămâne
nici o fărâmbă minerală în pământ,
nici o fuziune, nici un foc
în aștri,
în univers;

până când informația
va fi în întregime
adevărata materie
a totului,
a vidului,
a eterului;
până când
un cântec de leagăn al iubirii
va naște
un susur de suflet
care va plămădi
noi lumi;
până când
se va naște geniul
de la începuturi
care va inventa din nou
simplitatea
cuvântului sacru
Dumnezeu.

POSTFAȚĂ

Poezia între sentiment și rațiune

Nu credeam că se mai poate scrie o asemenea poezie, în plină ebuliție a modernismelor de ultim lustru, a douămiismelor fracturiste și sexiste. Ioan Fărcaș pare încremenit în alt veac și cred că acolo a și rămas poezia sa, cu cele bune și cu cele rele ale ei. Cu adică nestăvilita propensiune spre marile adevăruri, cu iscodirea „tainelor” de după marile aparențe, cu apetența pentru metaforele substanțiale: „*straietele albe refuzau razele de soare/ în deșerturile lumii;/ în brazdele frunților se arau fotosinteze;/ zburătoarele luminii/ istoveau centrul pământului,/ numai întunericul din inimi/ făcea notă discordantă/ și se hrănea, devora, dizolva fotonii.*” (Fisa).

Deschiderea acestei postfețe a poeziei sale nu e în nici un caz un reproș. În fond, putem să scriem cum vrem și când vrem. Ne aflăm în plin exercițiu și spațiu al libertății, deși poezia lui Ioan Fărcaș e mai mult una a sentinței, care mai mult închide textul decât îl deschide. Poetul se folosește de *libertatea de a-și alege inspirația și materialul poeziei* de unde voiește. Ca mai apoi să închidă și

ușa și calea de acces spre înțelegere. Poezia sa devine una criptică, închide și claustrează semnificații și se închide în sine însăși. Nu poți comunica cu ea ușor, decât dacă îi accepți canoanele, algoritmul și coeficientul de entropie formală. Poemele au o bază „științifică” ce nu poate fi eludată, e mai puțin înfeudată problemelor de stil, cât celor de limbă. Nici măcar de limbaj. Dar substra-tul ei „științific” e, cred, doar un pretext al căutării de ton (de tonalitate) pentru monologul aproape obsesiv al unui poet singur și care, fără să mă joc cu cuvintele, aspiră la singurătate și singular. Temele poeziei lui sunt cele dintotdeauna ale liricii, mai exact spus, o parte a temelor lirice dintotdeauna: facerea și neantul cuprins în ea, unul și multiplul, devenirea, aspirația spre înțelegere, divinul, vidul, ființa, iubirea: „*până când informația/ va fi în întregime/ adevărata materie/ a totului,/ a vidului,/ a eterului;/ până când/ un cântec de leagăn al iubirii/ va naște/ un susur de suflet/ care va plămădi/ noi lumi;/ până când/ se va naște geniul/ de la începuturi/ care va inventa din nou/ simplitatea/ cuvântului sacru/ Dumnezeu.*” (Poemul informației).

Cuvântul acesta a început cu o disociere. Desigur, ea nu era necesară în aparență, pentru că autorul nu are vârsta experimentalistilor clasați și clasificați în generații tot la cinci ani odată. Dar poezia lui Ioan Fărcaș sparge ea însăși tiparele într-un fel ale poeziei generației sale, printr-o infuzie de

modernitate văzută *à travers*, a percepției lumii de către un individ neadaptat. Cu certitudine, inadaptarea e provocată de social, de lume, dar și de combustia sa interioară, specială de poet gânditor, care meditează, filozofează asupra existenței, a nașterii, a morții, a firii eterne – a normalității și a sumbrului din ea: *“O văd acum pentru prima dată;/ n-am știut ce durere simte/ când este lovită de unghia piciorului gol;/ n-am știut ce credincioasă/ este aburului care plutește/ deasupra pământului;/ n-am știut de ce s-a așezat siluită/ în palma ucigașilor/ Sfântului Ștefan;/ n-am înțeles/ tăcerea ei/ la căpătâiul/ mormintelor viselor;/ nu voi înțelege/ discreția ei,/ refuzul ei de-a povesti/ infinitul/ care este sechestrat în ea”* (Piatra).

Există, doar parțial, o antiretorică în poezia aceasta. Din păcate, antiretorismul, voit sau nu, nu merge paralel cu restructurările tropului principal al poeziei – metafora. Ea e folosită nerestructurat și conferă poeziei un barochism destul de evident. Cuvântul se desprinde de realitatea materială și devine *născutul* din *“cel de-al doilea/ sistem de semnalizare”*. De fapt, ne aflăm în plină reflectare poetică a conceptelor, pentru că poezia lui Ioan Fărcaș e o reflectare a reflectării, o poezie “dedusă” dintr-un prim grad al reflectării realității. Nu realitatea imediată îi scormonește poetului gândurile și neuronii poetici, ci reflectarea ei în gândirea umană.

IOAN ARDELEANU

CUPRINS

Cunoașterea
Piatra
Întărirea
Descântec
Dincoacele
Aleatoriu
Dezolare
Oglinda
Necunoscutul
Bucuria
Obsesie
Umblu
Nimicul
Aluat
Frumusețe
Fisa
Doi
Cu “mine”
Moara
Măști moarte
Ghiveci
Iluzia libertății
Hotar

Pământ
Răspuns la neîntrebare
Eșecul
În unde
Tipare
Fals
Poemul informației
Postfață (Ioan Ardeleanu)